

1*	Miejsce egzaminu	
2*	Numer kandydata	
3*	Kierunek studiów	
4	Liczba uzyskanych punktów	_____/100

***wypełnia kandydat**

Test

humanistyczny z języka polskiego

Wersja A

2016 rok

Test humanistyczny z języka polskiego

Informacje dla egzaminatorów

- Test został przygotowany w czterech wersjach: **A i B** oraz **C i D**. Każda z nich składa się z pięciu części.
 - Do wersji A i B został dołączony tekst zatytułowany *Tajemnica zamku w Niedzicy*, zaś do wersji C i D *Mikołaj Kopernik*. Mają one posłużyć do sprawdzania rozumienia ze słuchu w części I. Teksty te należy odczytać dwukrotnie. Sugerujemy, aby przed czytaniem pozwolić zdającym zapoznać się z treścią zadań, które mają wykonać w trakcie lub po wysłuchaniu tekstu. Czas na uzupełnienie ćwiczeń to 5 – 10 min.
 - Do każdej wersji dołączony został klucz, który powinien ułatwić Państwu sprawdzanie testu.
 - Maksymalna liczba punktów za poprawnie wykonany test wynosi **100**.
- I. Rozumienie ze słuchu – **10p.**
- II. Test leksykalno – gramatyczny – **40p.**
- III. Rozumienie tekstu czytanego – **10p.**
- IV. Wiedza o literaturze i języku polskim – **25p.**
- V. Pisanie – **15p. (po 3p. za zgodność treści pracy z wybranym tematem; kompozycję i styl; poprawność gramatyczną; bogactwo i adekwatność słownictwa; ortografię i interpunkcję)**

Życzymy miłego egzaminowania!

CZĘŚĆ I. ROZUMIENIE ZE SŁUCHU
wersja A i B (tekst do przeczytania w części I egzaminu)
Tajemnica zamku w Niedzicy

Zamek w Niedzicy to popularna atrakcja turystyczna w Polsce. Wiąże się z nim wiele legend, opowieści i tajemnic. Jedna z nich dotyczy skarbu Inków.

Historia Inków na zamku w Niedzicy bierze swój początek w XVIII wieku. Wtedy to Sebastian Berzewiczy - potomek właścicieli niedzickiego zamku - wyruszył w świat. Wędrował, walczył w różnych wojnach, był też korsarzem na usługach króla Hiszpanii. W końcu trafił do Ameryki Południowej, gdzie poślubił wysoko urodzoną Indiankę. Mieli jedno dziecko – córkę Uminę. Wyszła ona za mąż za inkaskiego wojownika Andreasa, spokrewnionego ze słynnym Tupakiem Amaru, władcą Inków.

Inkowie byli bardzo źle traktowani przez Hiszpanów i często się buntowali. Kiedy w 1781 roku wybuchło kolejne powstanie, to Andreas stanął na jego czele. Po upadku powstania Andreas, Umina i ich syn Antonio Unkas znaleźli się w niebezpieczeństwie. Byli oni bowiem dziedzicami legendarnego złota Inków.

Sebastian Berzewiczy wiedząc, że w Ameryce nie zaznają spokoju, zabrał córkę, jej męża i wnuka i uciekł do Włoch. Jednak i tam ścigał ich zły los – pewnej nocy w tajemniczych okolicznościach Andreas został zasztyletowany. Wtedy Sebastian postanowił wrócić w rodzinne strony. Zatrzymał się z córką i wnukiem w Niedzicy.

Niestety, podczas nieobecności Sebastiana na zamek wdarli się Hiszpanie i zabili Uminę. Zdecydowano wówczas, że jej syn powinien zniknąć. Adoptował go Wacław Benesz, bratanek Sebastiana. Akt adopcji Antonia Unkasa spisano w obecności przedstawicieli Przześwietnej Rady Inków. Sporządzono także jego kopię w języku i piśmie Inków.

Antonio Unkas ożenił się z Polką i żył spokojnie, nie zajmując się swoim dziedzictwem ani legendami związanymi ze skarbem. To samo przykazał swoim synom, a oni – swoim.

Nie wszystkie dzieci są jednak posłuszne. Prawnuk Unkasa, Andrzej Benesz, zainteresował się swoim dziedzictwem. To on odnalazł w 1946 roku w Krakowie akt adopcji, w którym wyczytał informacje o jego kopii w języku Inków. Niedługo potem – podobno – odnalazł w Niedzicy inkaski dokument zawierający także informacje o ukrytym skarbie i przekazał go przedstawicielom Ameryki Południowej. Wtedy właśnie ślad po tym dokumencie zaginął i nikt go później nie widział. Nie wiadomo zatem, czy w okolicach Niedzicy lub na samym zamku ukryto inkaskie złoto nazywane przez Indian „łzami słońca”.¹

¹Na podstawie stron: <http://poznajpolske.onet.pl/malopolskie/zamek-w-niedzicy-i-tajemnica-skarbu-inkow/x6qnx>
<http://www.pieniny.com/pl/io308/legenda-o-testamencie-inkow-i-skarbach-w-jeziorze-titicaca>

CZĘŚĆ I. ROZUMIENIE ZE SŁUCHU**_____ / 10 P.**

1. Proszę wysłuchać dwa razy tekstu i zaznaczyć, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).

	Tajemnica zamku w Niedzicy	P	N
0.	<i>Legenda o skarbie Inków jest związana z zamkiem w Niedzicy</i>	<i>P</i>	
1.	Sebastian Berzewiczy podróżował po świecie.		
2.	Ożenił się z Hiszpanką wysokiego rodu.		
3.	Jego córka została żoną przywódcy inkaskiego powstania przeciwko Hiszpanom.		
4.	Po upadku inkaskiego powstania Sebastian z rodziną pojechał do Ameryki.		
5.	We Włoszech jego zięć został zabity.		
6.	Sebastian z córką i wnukiem zamieszkał w Niedzicy.		
7.	Wnuk Sebastiana został adoptowany przez Wacława Benesza, bratanka Sebastiana.		
8.	Wnuk Sebastiana zawsze interesował się swoim dziedzictwem.		
9.	Inkaski dokument odnaleziono w Krakowie w 1946 roku.		
10.	Znalazca ukrył ten dokument.		

CZĘŚĆ II. TEST GRAMATYCZNO – LEKSYKALNY _____ / 40 p.

1. Proszę przekształcić tekst zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

Wczoraj pisaliśmy bardzo trudny test. Nauczycielka od razu powiedziała: **Proszę nie ściągać!**⁰

Kiedy zacząłem myśleć nad tym, jak odpowiedzieć na pierwsze pytanie, usłyszałem: **Adrian! Nie patrz w okno!**¹ Potem już było tylko gorzej. Nauczycielka powiedziała: **Chłopcy z ostatniej ławki! Proszę przesiąść się do pierwszej ławki!**² Przez jakiś czas był spokój, ale wkrótce usłyszeliśmy: **Ewa i Basia! Czy mogłybyście nie rozmawiać?**³ Ty też nie zasłużyłaś na pochwałę. **Alicjo!** – powiedziała nauczycielka – **przestań się kręcić!**⁴ W końcu powiedziała nam: **Piszcie wyraźniej!**⁵

Wczoraj pisaliśmy bardzo trudny tekst. Nauczycielka od razu **powiedziała, żebyśmy nie ściągali!**⁰

Kiedy zacząłem myśleć nad tym, jak odpowiedzieć na pierwsze pytanie, usłyszałem.....¹ Potem już było tylko gorzej. Nauczycielka powiedziała.....² Przez jakiś czas był spokój, ale wkrótce usłyszeliśmy³ Ty też nie zasłużyłaś na pochwałę. Nauczycielka powiedziała⁴ W końcu powiedziała nam⁵

2. W miejsce kropek proszę wpisać odpowiednią formę imiesłowu utworzonego od czasownika podanego w nawiasie zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

...**Chcąc**...⁰ (chcieć) zwiedzić Gdańsk, zaczynjcie od Bramy Wyżynnej ...**zbudowanej**...⁰ (zbudować) w XVI wieku i ...**nawiązujące**...⁰ (nawiązywać) swą architekturą do bram holenderskich.

Niegdyś była ona głównym wejściem do¹ (otoczyć) murami miasta. Tuż za bramą znajduje się Katownia, budynek² (pełnić) dawniej funkcję więzienia.³ (Iść) ulicą Długą, dotrzecie na Długi Targ⁴ (być) prostokątnym placem, wokół którego stoją zabytkowe kamieniczki. Po wyjściu z Długoego Targu warto przejść się

Długim Pobrzeżem, nadrzecznym deptakiem⁵ (ciągnąć się) wzdłuż Motławy.

3. Proszę uzupełnić tekst odpowiednimi przymkami zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

Pojechaliśmy na interesującą wycieczkę*do*.... Łęczycy.

W sierpniu Zamek Królewski w Łęczycy zamienił się¹ arenę walk średniowiecznych rycerzy. Turniej rozpoczął się tradycyjnie Ratuszem Miejskim. Orszak złożony³ zaproszonych gości i wszystkich uczestników turnieju przemaszerował⁴ dziedziniec zamkowy. Tam,⁵ dźwiękach fanfar, dokonano uroczystego otwarcia Międzynarodowego Turnieju Rycerskiego.¹

4. Proszę przekształcić zdania złożone na zdania pojedyncze zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

0. Kiedy upadło powstanie listopadowe, Ernest Malinowski wyemigrował do Ameryki Południowej. **(Po)**

Po upadku powstania listopadowego Ernest Malinowski wyemigrował do Ameryki Południowej.

1. Chciał zbudować linię kolejową i połączyć w ten sposób Andy z wybrzeżem.

(Za pomocą)

.....

2. Aby zbudować tę linię, należało wykonać wiele trudnych prac ziemnych.

(W celu)

.....

3. Przewidywano tak wiele trudności, że początkowo projekt uznano za niewykonalny.

(Z powodu)

.....

4. W czasie wojny z Hiszpanią Malinowski zbudował fortyfikacje portu Callao i przyczynił się do jego obrony. **(Dzięki)**

.....

5. Jego zasługi wojenne były tak wielkie, że wydano zgodę na budowę linii kolejowej.

(W uznaniu)

.....

¹ Na podstawie informacji na stronie <http://www.zamek.leczyca.info.pl/> [3.04.2016]

5. Spośród wyrazów podanych w nawiasie proszę wybrać właściwy i dopasować go do kontekstu zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

Moja przyjaciółka uwielbia swój ogród. Już w marcu zaczyna ...*kopać*...⁰ (kopać, podlewać, siać, zbierać).

Odwiedza też sklepy ogrodnicze, aby wybrać odpowiednie¹ (ziarenka, nasiona, pestki, pyłki). Całą zimę przegląda czasopisma ogrodnicze, aby dobrze zaplanować swoje² (poletka, ścieżki, trawniki, rabaty) kwiatowe. Wiele czasu poświęca odpowiedniemu³ (wycinaniu, docinaniu, przycinaniu, rozcinaniu) krzewów, aby pięknie kwitły. W swoim ogrodzie nie stosuje mechanicznych⁴ (narzędzi, przyrządów, narzędzi, przyborów), bo uważa, że rośliny wymagają delikatnej ręki ogrodnika. Latem, kiedy wszystko kwitnie, z⁵ (dumą, żalem, zachętą, podziwem) prezentuje swój ogród sąsiadom i znajomym.

6. Poniższe przysłowia proszę uzupełnić wyrazami o znaczeniu przeciwnym do podkreślonego (antonimami).

_____ / 5p. (5 x 1p.)

0. Co się źle zaczyna, to się dobrze

Co się źle zaczyna, to się dobrze*kończy*....

1. Drzwi mogą być albo otwarte, albo; trzeciej możliwości nie ma.

2. Lepiej mieć co zdyć, niż nie mieć czego

3. Nigdy nie jest tak źle, żeby nie mogło być gorzej; nigdy nie jest tak^a, żeby nie mogło być^b

4. Postać anielska, dusza

7. Związki frazeologiczne z kolumny A proszę połączyć z ich objaśnieniami z kolumny B zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! – dwa objaśnienia są zbędne (niepotrzebne). _____ / 5 p. (5 x 1 p.)

	A		B
0.	<i>marzenie ściętej głowy</i>	a.	wbrew własnej woli, z konieczności
1.	rad nierad	b.	po naradzeniu się
2.	puścić płazem	c.	zmieszany, zawstydzony, upokorzony
3.	płakać nad rozlanym mlekiem	d.	<i>marzenie niemożliwe do zrealizowania</i>
4.	jak niepyszny	e.	oszukać, ośmieszyć
5.	wystrychnąć na dudka	f.	wybaczyć coś, nie ukarać za coś
		g.	Niesmaczny
		h.	żałować czegoś, co już się stało

0.	1.	2.	3.	4.	5.
D					

8. Proszę utworzyć pełne zdania z podanych niżej wyrazów. Wyrazy, które rozpoczynają zdanie, zostały oznaczone wielką literą. _____ / 5p. (5 x 1p.)

0. wakacje / rodzina / morze / z / spędzać / każde / nad / Ja; (czas przyszły niedokonany)
Ja każde wakacje będę spędzać/ będę spędzała/ będę spędzał z rodziną nad morzem.

1. zaprosić/ przyjaciele/ urodziny/ Agnieszka/ wkrótce/ swoje/ na (czas przyszły dokonany)

2. nigdy/ pójście/ mieć/ Ona/ nigdy/ nie/ na/ kino/ ochota (czas teraźniejszy)

3. w/ Po/ wakacje/ zamieszkać/ powrót/ córki/ wynajęty/ z/ mieszkanie
 (czas przeszły dokonany)

4. samochód/ wziąć/ Moi/ nowy/ kredyt/ bank/ w/ rodzice/ na/ (czas przyszły dokonany)

5. miseczka/ Dwa/ pić/ z/ małe/ mleko/ jedna/ kotki. (czas przyszły niedokonany)

CZĘŚĆ III. ROZUMIENIE TEKSTU PISANEGO _____/ 10 p.

1. Proszę uzupełnić luki w tekście, wybierając najlepszą spośród podanych w tabeli pod tekstem możliwości.

_____/ 10 p.

Wolimy e-czytać czy e-słuchać?²

Popularność książek w ...wersji...⁰ elektronicznej stale rośnie. Kiedy po nie¹, wolimy je czytać, niż ich słuchać – wynika z przeprowadzonej przez księgarnię Virtualo akcji „Bitwa e-book vs audiobook”.

Czytelnicy mieli do wyboru najgłośniejsze tytuły z różnych kategorii: od fantastyki, przez literaturę faktu po kryminały. Na² akcji na jeden dzień zrównano ceny wybranych e-booków i audiobooków, tak aby czytelnik podczas wyboru książki³ wyłącznie preferencjami dotyczącymi sposobu czytania/słuchania, a nie ceną. W wirtualnej bitwie zdecydowanie wygrały e-booki, bo aż 75% procent klientów zdecydowało się na ich zakup.

Akcja na Virtualo.pl wspierana była poprzez aplikację na Facebooku, w ramach której⁴ portalu społecznościowego mogli oddać⁵ na preferowany rodzaj książki, czyli na e-booka lub audiobooka. Tutaj też zdecydowanie wygrały e-booki, na które głosowało 73% respondentów. Uczestnicy akcji podkreślali przede wszystkim, że są "wzrokowcami", a nie "słuchowcami" i⁶ im się skupić na tekście, który sami czytają, niż na tym czytany przez kogoś innego. Wśród⁷ audiobooków wymieniana była m.in. możliwość słuchania ich w każdym miejscu i o każdej porze, nawet gdy ręce ma się zajęte np. prowadzeniem samochodu.

Wyniki akcji⁸ pokazują, że wolimy książkę e-czytać niż słuchać. Nawet po zrównaniu cen na te same tytuły, klienci chętniej wybierali e-booka niż audiobooka. Wraz ze⁹ dostępności urządzeń (czytników, tabletów, smartfonów, odtwarzaczy mp3) umożliwiających odczytywanie książek w wersji elektronicznej, popularność zarówno e-booków, jak i audiobooków będzie cały czas rosła. Jednak pod względem zapisu to e-book niezmiennie będzie bliższy tradycyjnej wersji drukowanej i zapewne w związku z tym będzie cieszył się niezmiennie większym¹⁰ wśród e-czytelników.

² <http://www.chip.pl/news/rozrywka/rozrywka/2014/09/e-book-kontra-audiobook> [3.04.2014]

<i>0.</i>	<i>A. wersji</i>	<i>B. stronie</i>	<i>C. stanie</i>
1.	A. bierzemy	B. sięgamy	C. dostajemy
2.	A. normy	B. zakresy	C. potrzeby
3.	A. kierował się	B. interesował się	C. zadowalał się
4.	A. klienci	B. użytkownicy	C. obserwatorzy
5.	A. wybór	B. znak	C. głos
6.	A. lepiej	B. łatwiej	C. prościej
7.	A. zalet	B. wad	C. rodzajów
8.	A. jednoznacznie	B. nieznacznie	C. wieloznacznie
9.	A. zrównaniem się	B. zmniejszaniem się	C. zwiększaniem się
10.	A. zainteresowaniem	B. zauważaniem	C. zachwytem

<i>0.</i>	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
<i>A</i>										

CZĘŚĆ IV. WIEDZA O LITERATURZE I KULTURZE POLSKIEJ

_____/ 25 p.

1. Proszę połączyć pojęcia z kolumny A z definicjami umieszczonymi w kolumnie B.

Uwaga! Dwa pojęcia są zbędne (niepotrzebne).

_____/ 5p. (5 x 1 p.)

	A.		B.
0.	<i>Groteska</i>	A.	doktryna filozoficzna głosząca spokój duszy i eliminację namiętności
1.	Sonet	B.	związek dwóch opozycyjnych znaczeniowo wyrazów np. gorący lód
2.	Epikureizm	C.	<i>kategoria estetyczna charakteryzująca się przemieszaniem pierwiastków komicznych i tragicznych, fantastyki, absurdu i karykatury</i>
3.	Oksymoron	D.	zdanie, wyrażające pewną myśl lub naukę, odnoszące się do określonej sytuacji życiowej
4.	Stoicyzm	E.	gatunek literatury dydaktycznej
5.	Przysłowie	F.	gatunek poezji lirycznej o charakterze opisowo-refleksyjnym
6.	Dedykacja		
7.	Bajka		

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
C							

2. W ramce zamieszczone są tytuły wybranych dzieł literatury polskiej. Zgodnie z podanym przykładem proszę dopasować odpowiedni tytuł do zamieszczonych niżej informacji o utworze. Uwaga! W ramce znajdują się trzy tytuły zbędne (niepotrzebne).

_____/ 5p. (5 x 1 p.)

<p style="text-align: center;"><i>W pustyni i w puszczy, Pan Tadeusz; Tango, Cudzoziemka, Krzyżacy, Sklepy cynamonowe, Bogurodzica, Rota, Emancypantki.</i></p>
--

0.*Pan Tadeusz* to poemat Adama Mickiewicza napisany w Paryżu. Epopeja narodowa z elementami gawędy szlacheckiej.

1. to powieść psychologiczna autorstwa Marii Kuncewiczowej, która ukazuje kobietę nieumiejącą odnaleźć swojego miejsca w życiu.

2. to najstarszy zabytek języka polskiego.
3. to powieść Henryka Sienkiewicza, która ukazuje przygody dwojga dzieci na Czarnym Łądzie.
4. to cykl opowiadań Brunona Schulza, w których rzeczywistość swobodnie miesza się z fantastyką.
5. to dramat Sławomira Mrożka, który ukazuje konflikt pokoleń we współczesnym społeczeństwie oraz szuka odpowiedzi na pytanie o miejsce intelektualisty w świecie.

3. Proszę podkreślić właściwą odpowiedź.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

0.	<i>Który z polskich filmów zdobył Oscara?</i>	<i>Brzezina, <u>Ida</u>, Cudzoziemka</i>
1.	Który z polityków otrzymał Nagrodę Nobla?	Lech Kaczyński, Lech Wałęsa, Bronisław Geremek
2.	Którego z obrazów nie namalował Stanisław Wyspiański?	<i>Planty o świcie, Śpiący Staś, Bitwa pod Grunwaldem</i>
3.	Który z wymienionych twórców jest reżyserem filmowym?	Krzysztof Kieślowski, Krzysztof Komeda, Jan Klata
4.	W jakiej epoce tworzył Fryderyk Chopin?	modernizm, romantyzm, barok
5.	Który z wymienionych pisarzy stworzył postać Wiedźmina?	Jacek Dukaj, Andrzej Pilipiuk, Andrzej Sapkowski

4. Proszę połączyć nazwisko twórcy z nazwą epoki, w której tworzył.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

0.	<i>Adam Mickiewicz</i>	A.	Dwudziestolecie międzywojenne
1.	Jan Kochanowski	B.	Oświecenie
2.	Stefan Żeromski	C.	Pozytywizm
3.	Bolesław Prus	D.	Romantyzm
4.	Ignacy Krasicki	E.	Młoda Polska
5.	Bruno Schulz	F.	Renesans

0.	1.	2.	3.	4.	5.
D					

5. Proszę połączyć wyrazy z kolumny A z właściwymi informacjami z kolumny B.
Uwaga! W kolumnie B dwie informacje są zbędne. _____ / 5 p.

0.	Ostatki	A.	Ciastka tradycyjnie spożywane w karnawale, szczególnie w Tłusty Czwartek
1.	Pączki	B.	Kobieta – ryba, godło Warszawy
2.	Marzanna	C.	Ciastka, z których słynie Toruń
3.	Syrena	D.	Ostatni dzień karnawału
4.	Karp	E.	Potrawa przygotowywana z kapusty, mięsa i grzybów
5.	Bigos	F.	Zabawa polegająca na wrózeniu z ręki
6.		G.	Kukła, która symbolizuje zimę; topienie jej jest symbolicznym powitaniem wiosny.
7.		H.	Ryba najczęściej spożywana w czasie kolacji wigilijnej

0.	1.	2.	3.	4.	5.
D					

CZĘŚĆ V. PISANIE _____/ 15 p.

Proszę wybrać jeden z podanych niżej tematów i napisać tekst zawierający około 15 zdań.

1. Pani / Pana przyjaciółka chce sobie zrobić duży tatuaż na całych plecach. Proszę wyrazić opinię na temat tej decyzji. (e-mail)
2. Proszę opisać uroczystość rodzinną, która zrobiła na Pani / Panu największe wrażenie.
3. Wszyscy jesteśmy podróżnikami – czy zgadza się Pani / Pan z tą opinią? Proszę uzasadnić (tekst argumentacyjny).

Temat nr

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CZĘŚĆ I. ROZUMIENIE ZE SŁUCHU _____ / 10 P.

1. Proszę wysłuchać dwa razy tekstu i zaznaczyć, czy poniższe zdania są prawdziwe (P) czy fałszywe (F).

	Tajemnica zamku w Niedzicy	P	N
0.	<i>Legenda o skarbie Inków jest związana z zamkiem w Niedzicy</i>	<i>P</i>	
1.	W czasie podróży Sebastian Berzeviczy poznał Indiankę i ożenił się z nią.		
2.	Jego córka została żoną krewnego Tupaka Amaru, władcy Inków.		
3.	Jej mąż Andreas zginął w powstaniu przeciwko Hiszpanom.		
4.	Sebastian postanowił pomścić swojego zięcia.		
5.	W Niedzicy córka Sebastiana została zabita.		
6.	Jej syn został adoptowany.		
7.	Akt adopcji został spisany w trzech językach.		
8.	Antonio Unkas i jego potomkowie wiele czytali o swoich przodkach.		
9.	Akt adopcji nigdy nie został odnaleziony.		
10.	„Łzy Słońca” to inkaska nazwa złota.		

CZĘŚĆ II. TEST GRAMATYCZNO – LEKSYKALNY _____ / 40 p.

1. Proszę przekształcić tekst zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

Pamiętasz, jak wracaliśmy całą klasą z wycieczki? Na przystanku koło politechniki stał starszy pan. **Młodzieńcy!** – powiedział do dwóch chłopaków stojących przy drzwiach. **Proszę mi pomóc wsiąść!**⁰ Potem rozejrzał się dookoła i poprosił Piotrką: **Czy mógłbyś mi ustąpić miejsca?**¹ Kiedy usiadł, wyjął z kieszeni trochę drobnych i zwrócił się do Ewy: **Czy mogłabyś mi kupić dwa bilety w automacie?**² Ewa stała za daleko, więc poprosiła Ankę i Zosię, które stały bliżej: **Kupcie bilety temu panu!**³

Starszy pan podziękował Ewie za bilety, a potem powiedział do ciebie: **Młody człowieku, skasuj mi, proszę jeden bilet!**⁴ Kiedy wydawało nam się, że już o nic nie może nas poprosić, starszy pan powiedział do mnie: **Poinformuj mnie, kiedy będzie ulica Zielona!**⁵

Pamiętasz, jak wracaliśmy całą klasą z wycieczki? Na przystanku koło politechniki stał starszy pan. **Poprosił dwóch chłopaków stojących przy drzwiach, żeby pomogli mu wsiąść.**⁰ Potem rozejrzał się dookoła i poprosił Piotrką,¹ Kiedy usiadł, wyjął z kieszeni trochę drobnych i poprosił² Ewa stała za daleko, więc poprosiła Ankę i Zosię, które stały bliżej.....³ Starszy pan podziękował Ewie za bilety, a potem powiedział⁴ Kiedy wydawało nam się, że już o nic nie może nas poprosić, starszy pan powiedział.....⁵

2. W miejsce kropek proszę wpisać odpowiednią formę imiesłowu utworzonego od czasownika podanego w nawiasie zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

Dwie godziny, które spędziłem w kinie, *...oglądając...*⁰ (oglądać) najnowszy film Iksińskiego, to czas *...stracony...*⁰ (stracić). Film okazał się *...nużący...*⁰ (nużyć).

Byłem bardzo¹ (rozczarować).²
(Słuchać) nudnych dialogów bohaterów, szybko domyśliłem się, jakie będzie zakończenie. Aktor³ (grać) główną rolę był sztywny i sztuczny. Za ten⁴ (chybić) wybór należy z pewnością winić reżysera. Pochwała natomiast należy się projektantce kostiumów, znakomicie⁵ (oddawać) klimat epoki.

3. Proszę uzupełnić tekst odpowiednimi przyimkami zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

Szedłem wczoraj *...do...*⁰ pracy.

Nagle¹ rogu jak szalony wybiegł czarny kot. Wpadł mi wprost² nogi.
.....³ niego się przewróciłem, a mój kapelusz ubrudził się⁴ kałuży.
.....⁵ domiar złego kot dotkliwie mnie podrapał!

4. Proszę przekształcić zdania złożone na zdania pojedyncze zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

0. Sienkiewicz twierdził, że udało mu się napisać *Trylogię*, bo czytał wiele pamiętników i dzienników z XVII wieku. (**dzięki**)

1. *Sienkiewicz twierdził, że udało mu się napisać Trylogię dzięki pamiętnikom i dziennikom z XVII wieku (dzięki czytaniu pamiętników i dzienników z XVII wieku)*

1. Sienkiewicz pisał powieści historyczne, aby podnieść na duchu Polaków w okresie zaborów. (**w celu**)

.....

2. Zanim napisał kolejną powieść historyczną, wiele czasu poświęcał studiowaniu tekstów źródłowych. (**Przed**)

.....

3. Kiedy musiał ciężko pracować umysłowo, najlepiej odpoczywał, spacerując. (**Podczas**)

.....

4. Wiele utworów Sienkiewicza powstało, kiedy autor wracał z dalekich podróży. **(po)**

5. Nowela *Szkice węglem* powstała, ponieważ Sienkiewicz obserwował z niepokojem stosunki między dworem a wsią. **(w wyniku)**

1

5. Spośród wyrazów podanych w nawiasie proszę wybrać właściwy i dopasować go do kontekstu zgodnie z podanym przykładem.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

Pałac Poznańskiego to największa*rezydencja*....⁰ (sala, budowla, rezydencja, kadencja) fabrykancka w Polsce. W jej architekturze można znaleźć elementy różnych stylów. Secesyjna¹ (budka, klatka, antresola, szafka) schodowa prowadzi do neobarokowej jadalni i sali balowej. Pałac jest² (miejscem, siedzibą, lokacją, siedziskiem) Muzeum Miasta Łodzi. Stała³ (projekcja, demonstracja, adaptacja, wystawa) *Panteon Wielkich Łódzian* przybliża sylwetki znamienitych artystów⁴ (przywiązanych, związanych, oczarowanych, zafascynowanych) z miastem: Reymonta, Tuwima, Kosińskiego, Dedeciusa i Tansmana. W jedynej na świecie muzycznej galerii Artura Rubinsteina zgromadzono⁵ (pamiątki, pamiątniki, eksponaty, detale) po wybitnym pianiście.²

6. Poniższe przysłowia proszę uzupełnić wyrazami o znaczeniu przeciwnym do podkreślonego (antonimami).

_____ / 5p. (5 x 1p.)

0. Co się źle zaczyna, to się dobrze

0. Co się źle zaczyna, to się dobrze*kończy*....

1. Lepszy żywy lis, niż lew.

2. Łatwiej popsuć niż

3. Lepiej z mądrym zgubić niż z głupim

4. Ubogi żywi się jak może, jak chce.

5. Poznać łatwo w starości, jaki kto był w

¹ Ćwiczenie opracowano na podstawie: Henryk Sienkiewicz, *O swojej własnej twórczości*, [w:] *Wiersze i inne drobne utwory*, Warszawa 1951.

² <http://turystyczna.lodz.pl/page/93,palac-izraela-k-poznanskiego--muzeum-miasta-Lodzi.html?id=7>
[3.04.2016]

7. Związki frazeologiczne z kolumny A proszę połączyć z ich objaśnieniami z kolumny B zgodnie z podanym przykładem. Uwaga! – dwa objaśnienia są zbędne (niepotrzebne).

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

	A		B
0.	<i>marzenie ściętej głowy</i>	a.	stracić pieniądze
1.	dmuchać na zimne	b.	zrezygnować z czegoś
2.	dostać po kieszeni	c.	pomagać komuś
3.	zrywać boki	d.	<i>marzenie niemożliwe do zrealizowania</i>
4.	szyć komuś buty	e.	zachować przesadną ostrożność
5.	machnąć na coś ręką	f.	oczerniać kogoś, szkodzić mu
		g.	próbować się ogrzać
		h.	śmiać się w sposób nieopanowany

0.	1.	2.	3.	4.	5.
d.					

8. Proszę utworzyć pełne zdania z podanych niżej wyrazów. Wyrazy, które rozpoczynają zdanie, zostały oznaczone wielką literą.

_____ / 5p. (5 x 1p.)

0. wakacje / rodzina / góry / z / spędzać / każde / w / ja; (czas przyszły niedokonany)

0. *Ja każde wakacje będę spędzać/ będę spędzała/ będę spędzał z rodziną w górach.*

1. spędzać/ nad/ Znajomi/ wakacje/ morze/ zawsze/ polskie (czas teraźniejszy)

.....

2. siostra/ pływać/ jeziora/ łódka/ po/ lipiec/ moja/ W (czas przyszły niedokonany)

.....

3. rower/ praca/ Jej/ jeździć/ mąż/ zawsze/ do (czas teraźniejszy)

.....

4. ubrania/ Koleżanki/ pieniądze/ na/ wydać/ nowe/ wszystkie (czas przeszły dokonany)

.....

5. dni/ Wiosna/ być/ dłuższe/ coraz (czas teraźniejszy)

.....

CZĘŚĆ III. ROZUMIENIE TEKSTU PISANEGO _____ / 10 p.

2. Proszę przeczytać tekst, a następnie uzupełnić luki w tekście właściwymi wyrazami z ramki. Uwaga! W ramce znajdują się trzy wyrazy zbędne (niepotrzebne)!

_____ / 10 p.

zrównano, oddać, przeprowadzonej, odebrać, zdecydowało się, ~~wersji~~, najgłośniejsze, sposobu, wyboru, podkreślali, zalet, zrównaniu, wad, lepsze

Wolimy e-czytać czy e-słuchać?³

Popularność książek w ...*wersji*...⁰ elektronicznej stale rośnie. Kiedy po nie sięgamy, wolimy je czytać, niż ich słuchać – wynika z¹ przez księgarnię Virtualo akcji „Bitwa e-book vs audiobook”. Czytelnicy mieli do wyboru² tytuły z różnych kategorii: od fantastyki, przez literaturę faktu po kryminały. Na potrzeby akcji na jeden dzień³ ceny wybranych e-booków i audiobooków, tak aby czytelnik podczas⁴ książki kierował się wyłącznie preferencjami dotyczącymi⁵ czytania/słuchania, a nie ceną. W wirtualnej bitwie zdecydowanie wygrały e-booki, bo aż 75% procent klientów⁶ na zakup e-booka. Akcja na Virtualo.pl wspierana była poprzez aplikację na Facebooku, w ramach której użytkownicy portalu społecznościowego mogli⁷ głos na preferowany rodzaj książki, czyli na e-booka lub audiobooka. Tutaj też zdecydowanie wygrały e-booki, na które głosowało 73% respondentów. Uczestnicy akcji⁸ przede wszystkim, że są "wzrokowcami", a nie "słuchowcami" i łatwiej im się skupić na tekście, który sami czytają, niż na tym czytany przez kogoś innego. Wśród⁹ audiobooków wymieniana była m.in. możliwość słuchania ich w każdym miejscu i o każdej porze, nawet gdy ręce ma się zajęte np. prowadzeniem samochodu. Wyniki akcji jednoznacznie pokazują, że wolimy książkę e-czytać niż słuchać. Nawet po¹⁰ cen na te same tytuły, klienci chętniej wybierali e-booka niż audiobooka. Wraz ze zwiększaniem się dostępności urządzeń (czytników, tabletów, smartfonów, odtwarzaczy mp3) umożliwiających odczytywanie książek w wersji elektronicznej, popularność zarówno e-booków, jak i audiobooków będzie cały czas rosła. Jednak pod względem zapisu to e-book niezmiennie będzie bliższy tradycyjnej wersji drukowanej i zapewne w związku z tym będzie cieszył się niezmiennie większym zainteresowaniem wśród e-czytelników.

³ <http://www.chip.pl/news/rozrywka/rozrywka/2014/09/e-book-kontra-audiobook> [3.04.2016]

CZĘŚĆ IV. WIEDZA O LITERATURZE I KULTURZE POLSKIEJ

_____ / 25 p.

1. Proszę połączyć pojęcia z kolumny A z definicjami umieszczonymi w kolumnie B. Uwaga! Dwa pojęcia są zbędne (niepotrzebne)

_____ / 5p. (5 x 1 p.)

	A.		B.
0.	<i>Groteska</i>	A.	zespół wierzeń wyznawanych przez dane społeczeństwo
1.	Tren	B.	cytat poprzedzający tekst utworu; często klucz do interpretacji
2.	Aforyzm	C.	<i>kategoria estetyczna charakteryzująca się przemieszaniem pierwiastków komicznych i tragicznych, fantastyki, absurdu i karykatury</i>
3.	Apostrofa	D.	utwór liryczny poświęcony osobie zmarłej
4.	Mitologia	E.	bezpośredni, patetyczny zwrot do kogoś lub czegoś
5.	Ballada	F.	utwór wywodzący się z twórczości ludowej, łączący w sobie elementy liryki, epiki i dramatu (synkretyczny)
6.	Motto		
7.	Poemat dygresyjny		

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
C							

2. W ramce zamieszczone są tytuły wybranych dzieł literatury polskiej. Zgodnie z podanym przykładem proszę dopasować odpowiedni tytuł do zamieszczonych niżej informacji o utworze. Uwaga! W ramce znajdują się trzy tytuły zbędne (niepotrzebne).

_____ / 5p. (5 x 1 p.)

*Ballady i romanse, Treny, Dolina Issy, Wesele, Chłopi, **Pan Tadeusz**; Ziemia obiecana, Ferdynurke, Dzień na Harmenzach*

0.**Pan Tadeusz**..... to poemat Adama Mickiewicza napisany w Paryżu. Epopeja narodowa z elementami gawędy szlacheckiej.
1. to cykl utworów Jana Kochanowskiego. Poeta napisał je po śmierci ukochanej córki.
2. to powieść Czesława Miłosza, której inspiracją były wspomnienia z dzieciństwa autora.
3. to dramat Stanisława Wyspiańskiego. Akcja utworu toczy się na podkrakowskiej wsi i porusza problem odzyskania przez Polskę niepodległości.
4. to powieść Witolda Gombrowicza, która w sposób metaforyczny i groteskowy ukazuje problem funkcjonowania jednostki w społeczeństwie.
5. to jedno z opowiadań obozowych Tadeusza Borowskiego. Autor był więźniem obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu.

3. Proszę podkreślić właściwą odpowiedź.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

0.	Który z polskich filmów zdobył Oscara?	<i>Brzezina, <u>Ida</u>, Cudzoziemka</i>
1.	Który z polityków jest przewodniczącym Rady Europejskiej?	Donald Tusk, Jerzy Buzek, Marek Belka
2.	Którego z obrazów nie namalował Jan Matejko?	<i>Sobieski pod Wiedniem, Rejtan, Muzykanci w Bronowicach</i>
3.	Który z wymienionych twórców jest kompozytorem?	Władysław Hasior, Krzysztof Penderecki, Tadeusz Kantor
4.	Kto jest twórcą polskiej opery narodowej?	Józef Elsner, Wojciech Bogusławski, Stanisław Moniuszko
5.	Jaki styl architektoniczny reprezentuje zamek na Wawelu?	romański, renesansowy, rokokowy

4. Proszę połączyć nazwisko twórcy z nazwą epoki, w której tworzył.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

0.	<i>Adam Mickiewicz</i>	A.	Renesans
1.	Maria Konopnicka	B.	Oświecenie
2.	Jan Andrzej Morsztyn	C.	Pozytywizm
3.	Stanisław Wyspiański	D.	Romantyzm
4.	Ignacy Krasicki	E.	Młoda Polska
5.	Mikołaj Rej	F.	Barok

1.	1.	2.	3.	4.	5.
D					

5. Proszę połączyć wyrazy z kolumny A z właściwymi informacjami z kolumny B. Uwaga! W kolumnie B dwie informacje są zbędne.

_____ / 5 p. (5 x 1 p.)

0.	Ostatki	A.	Bohater cyklu opowiadań i powieści Andrzeja Sapkowskiego
1.	Pierniki	B.	Rodzaj tradycyjnego ciasta wielkanocnego
2.	Lajkonik	C.	Ciastka, z których słynie Toruń
3.	Mazurek Dąbrowskiego	D.	Ostatni dzień karnawału
4.	Wiedźmin	E.	Brodaty jeździec na sztucznym koniku przewodniczy krakowskiej zabawie ludowej
5.	Sylwester	F.	Tytuł utworu, który jest polskim hymnem
6.		G.	Ostatni dzień w roku; także nazwa zabawy, w czasie której wita się nowy rok
7.		H.	Ciastka tradycyjnie spożywane w karnawale, szczególnie w Tłusty Czwartek

0.	1.	2.	3.	4.	5.
D					

